

Galdesyremalabsorption

Til patienter og pårørende

Galdesyremalabsorption

Galdesyren har betydning for, hvordan kroppen optager fedtstoffer og fedtopløselige vitaminer i tyndtarmen samt væske- og saltoptagelsen i tyktarmen.

Hvis man har galdesyremalabsorption betyder det, at kroppen ikke er i stand til at optage galdesyre i den nederste del af tyndtarmen som normalt. Derved får man en høj koncentration af galdesyre i tyktarmen, som irriterer slimhinden og stimulerer peristaltikken, hvorved man får diarre.

Årsager til galdesyremalabsorption

- Efter galdestensoperation/fjernelse af galdeblære
- Efter fjernelse af noget af tyndtarmen
- Sygdom i den nederste del af tyndtarmen, f.eks. Mb. Crohn
- Andre årsager, f.eks. mikroskopisk tarmbetændelse, stråleskadede tarm, diabetes mv.

Udredning

Udredning for galdesyremalabsorption kan bestå af blodprøver, afføringsprøver og eventuelt en undersøgelse af galdesyreomsætningen, også kaldet en Se-HCAT scanning, som foregår i Vejle.

Questran/Colestyramin

Behandlingen af galdesyrediarré består primært af Questran, der binder galdesyrene og forhindrer diarre.

Questran fås i pulverform i breve á 4 gram. Der udleveres en prøvepakke fra ambulatoriet.

Start dosering som anbefalet af læge - oftest 1/2 - 1 brev i et glas vand eller saft 2-3 gange dagligt.

Dosering er individuel og skal tilpasses. Overdosering kan medføre forstoppelse og mavesmerter.

Det er vigtigt, at anden medicin tages mindst 1 time før eller 4 timer efter Questran, idet Questran kan nedsætte optagelsen.

Du kan finde yderligere information om Questran/Colestyramin i vores patientvejledning om dette.

Cholestagel/Colesevelam

Såfremt du ikke kan tåle Questran eller du oplever bivirkninger, kan du i stedet tilbydes behandling med Cholestagel tabletter.

Hvis du får Cholestagel, skal du tage 1 tablet før hvert hovedmåltid, dvs. 1 tablet tre gange dagligt. Dosis kan evt. øges til 2 tabletter tre gange dagligt. Bivirkninger kan være forstoppelse, luft i maven og/eller hovedpine.

Der udleveres prøvepakke fra ambulatoriet.

Questran og Cholestagel er receptpligtige og lægen vil søge om tilskud via Lægemiddelstyrelsen.

Galdesyremalabsorption

Victoza/liraglutid

Såfremt ovennævnte behandlinger ikke har effekt eller tåles, er det muligt at afprøve Victoza, som er en daglig injektion med liraglutid. Victoza har vist sig at reducere udskillelsen af galde til tyndtarmen og øge tyndtarmens evne til at genoptage galdesyrer, hvorved antallet af løse afføringer og afførings konsistens forbedres.

Victoza er egentlig udviklet til behandling af type 2 diabetes (sukkersyge). Selvom medicinen virker sænkende på blodsukkeret hos patienter med type 2 diabetes, er der ikke observeret farlige tilfælde af lavt blodsukker hos patienter med eller uden type 2 diabetes.

Dosis og bivirkninger

Victoza gives som indsprøjtning i huden ved brug af en pen med en meget tynd kanyle. Sygeplejersken vil oplære dig i at tage medicinen selv. Medicinen skal tages dagligt på samme tidspunkt.

Startdosis er 0,6 mg dagligt i 7-10 dage, hvorefter du skal drøfte behandlingen med vores sygeplejerske, som sammen med dig vil vurdere, om behandlingen skal øges til 1,2 mg dagligt. Behandlingen kan om nødvendigt øges til 1,8 mg dagligt.

De hyppigste bivirkninger er kvalme og vægttab, i meget sjældne tilfælde betændelse i bugspytkirtlen (pancreatitis). Symptomerne på betændelse i bugspytkirtlen er nytilkomne stærke mavesmerter. Stop behandlingen og kontakt ambulatoriet eller vagtlæge.

Kvalmen vil oftest være værst i de første par uger af behandlingen og klinger som regel af. Tilfælde af opkastning kan forekomme og skal drøftes med ambulatoriet.

Opbevaring og holdbarhed

Du vil få udleveret den første pen, nåle, spritsvaps og kanylebøtte fra ambulatoriet. En pen kan holde sig ved stuetemperatur i 1 måned. Uåbnede penne skal opbevares i køleskab.

1 pen indeholder 30 doser á 0,6 mg, 15 doser á 1,2 mg eller 10 doser á 1,8 mg.

Hvordan tages Victoza

1. Klargøring af pen

- Træk pennehætten af.
- Afsprit gummimembran på pen med grå spritserviet.
- Fjern papirforseglingen fra en ny engangsnål.
- Skru nålen lige på og fjern den yderste nålehætte (gem den).
- Fjern den indre nålehætte og smid den væk.

2. Ved ibrugtagning af ny pen

- Drej dosisvælgeren så markøren er udfør den første streg efter 0 symbolet.
- Hold pennen lodret med nålen opad.
- Bank let 2 til 3 gange på cylinderampullen så evt. luftbobler samles i toppen.
- Tryk let på dosisknappen for enden af pennen.
- En dråbe skal kunne ses på nålespidsen (ellers prøv igen et par gange eller skift nål).

Galdesyremalabsorption

3. Når du tager medicin

- Drej dosisvælgeren med uret frem til 0,6 mg (eller ordineret dosis).
- Afsprit huden med brun spritserviet.
- Pennen holdes vinkelret på låret eller ind mod maven. Indfør nålen i din hud og tryk doseringsknappen ned indtil der står 0 ud for mærket.
- Hold trykket i 6 sekunder og løft derefter pennen.
- Er man undervægtig kan det være nødvendigt at løfte en hudfold.
- Sæt ydre hættten på nålen igen og fjern nålen (skal kasseres i en kanyleboks).

Victoza er receptpligtig og lægen vil søge om tilskud via Lægemiddelstyrelsen.

Du kan søge om tilskud til nåle og spritsvaps på borger.dk via blanketten "Ansøgning om forbrugsgode" efter lov om social service §113.

Såfremt du har spørgsmål til denne patientvejledning, er du meget velkommen til at kontakte ambulatoriet.

Kontakt information

Mave-tarmsygdomme, ambulatorium
Sygehus Sønderjylland Aabenraa
Kresten Philipsens Vej 15
6200 Aabenraa
Telefon 7997 1600 mellem kl. 8-10